

**Відзив на проект
Робочої програми виробничої практики магістрів ОПП «Медіація»
спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича**

Необхідною умовою вступу України до світової економічної спільноти є підвищення рівня якості підготовки фахівців, зокрема в правничій сфері. Сучасне суспільство, побудоване на принципово нових соціально-економічних і правових засадах, потребує системної підготовки висококваліфікованих, мобільних та конкурентоспроможних на ринку праці фахівців–правників, які не лише вміють здійснювати комплекс юридичних послуг, а й вміють налагоджувати конструктивну комунікацію та врегульовувати складні конфліктні (спірні) ситуації, застосовуючи медіацію.

Важливою складовою частиною змісту вищої правничої освіти є виробнича практика, яка сприяє зростанню міцності теоретичних знань, удосконаленню та закріпленню практичних умінь, навичок, розвитку професійної самостійності студентів. Професійна підготовка в галузі правничої освіти є, з одного боку, частиною професійної, а з іншого – практичної освіти, які спільно є основою всієї професійної освіти.

Виробнича практика характеризується своїм комплексним характером. У процесі правової діяльності інтерпретуються і синтезуються всі знання студентів, отримані під час навчання з різних галузей права, а також медіації

Рецензована Робоча програма містить чітко визначену мету та завдання виробничої практики, а також очікувані результати знань, вмінь і навичок студентів. На позитивну оцінку заслуговує деталізація зазначених завдань, які корелюються з формуванням спеціальних компетентностей студентів-магістрів.

Робоча програма виробничої практики містить основні етапи її проходження з детальним їх описом, а також зміст роботи студента-практиканта в різних установах. Так, укладачі програми визначають

проходження студентами практики у два етапи, на університетських та позауніверситетських базах практики. Ці бази не обмежені традиційними судом, прокуратурою, адвокатурою і нотаріатом, а передбачають ширший перелік баз практики, на яких можуть продовжувати свою професійну діяльність випускники правничих шкіл після завершення навчання у закладах вищої освіти. Проект «Робочої програми виробничої практики магістрів-медіаторів» передбачає охоплення у якості баз виробничої практики більшості із правозастосовних інституцій України, включаючи органи державної влади та місцевого самоврядування.

Також заслуговують підтримки добре продумані критерії оцінювання виробничої практики, що містяться у даному проекті програми виробничої практики. Застосування конкретних, наперед заданих критеріїв суттєво звужує можливості для проявів суб'єктивізму, необ'єктивності під час оцінювання студентів. З іншого боку, дані критерії є впливовими мотиваційними чинниками і для студентів-практикантів, адже студентам зрозуміла «питома вага» кожної складової підсумкової оцінки практики.

Рецензована робоча програма виробничої практики укладена відповідно до вимог чинного законодавства, з урахуванням специфіки підготовки магістрів ОПП «Медіація» спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право.

Водночас наявні реальні можливості посилити медіаційну складову програми виробничої практики і під час проходження її на позауніверситетських базах практики. З цією метою до безпосередніх завдань виробничої практики для магістрів ОПП «Медіація» ЧНУ ім.Ю.Федьковича варто додати наступне завдання:

- **вивчення студентами досвіду альтернативного вирішення спорів відповідними правозастосовними інститутами в Україні і вимагати від них обов'язкового звітування про оволодіння цим досвідом.**

Окрім того, для осіб, які проходять виробничу практику у місцевих та апеляційних судах України, передбачити обов'язкове ознайомлення їх із досвідом інтеграції медіації у судову систему України,

передбаченої Законом України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 3 жовтня 2017 р. №214-VIII.

Можливо, на перспективу передбачити, щоб усі особи-практиканти, які навчаються на ОПП «Медіація», а також на інших освітніх програмах зі спеціальності «Право», певну частину виробничої практики, до прикладу, не менше однієї третини усієї практики, проходили в обов'язковому порядку у судах. Адже саме у судах найбільш концентровано проявляється застосування права на практиці. Щоправда, у найближчій перспективі, враховуючи кризовий стан судочинства в Україні та незаповненість великої частини суддівських вакансій, реалізовувати цю ідею буде надто складно без належної підготовчої роботи з боку університету і, що принципово важливо, без необхідного сприяння цьому з боку держави в особі її інститутів, передусім Мінюсту України.

**Докторка юридичних наук,
доцентка кафедри фінансового права
Інституту права Київського національного
університету імені Тараса Шевченка,
адвокатка, бізнес-медіаторка,
Заслужений юрист України**

Наталія Ковалко